

04.09.2020-ғы № 5-13-2/3231-И

ШЫҒЫС ХАТЫ
**ҚАЗАҚСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ
БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ
МИНИСТРЛІГІ**

**МИНИСТЕРСТВО
ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ
РЕСПУБЛИКИ
КАЗАХСТАН**

010000, Нұр-Сұлтан қаласы, «Министрліктер Үйі»
тел.: (7172) 74-24-28, факс: (7172) 74-24-16

010000, город Нур-Султан, «Дом министерств»
тел.: (7172) 74-24-28, факс: (7172) 74-24-16

№ _____

**Облыстардың,
Нұр-Сұлтан, Алматы және
Шымкент қалаларының
білім басқармалары**

**Түркістан облысының адами
элеуетті дамыту басқармасы**

*Студенттердің оқу жетістіктерін
бағалаудың балдық-рейтингтік
жүйесін қолдану бойынша*

Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігі
Техникалық және кәсіптік білім беру жүйесінде студенттердің оқу
жетістіктерін бағалаудың балдық-рейтингтік жүйесін қолдану бойынша
әдістемелік ұсынымдарды жолдайды.

Қосымша 29 парақта.

Вице-министр

Ш. Каримова

*Орынд. Жунусова Г.С.
74-20-46*

Техникалық және кәсіптік білім беру жүйесінде студенттердің оқу жетістіктерін бағалаудың балдық-рейтингтік жүйесін қолдану бойынша ӘДІСТЕМЕЛІК ҰСЫНЫМДАР

1. Кіріспе

Білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалаудың балдық-рейтингтік әріптік жүйесін енгізу «Орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдары үшін білім алушылардың үлгеріміне ағымдағы бақылауды, оларды аралық және қорытынды аттестаттауды өткізудің үлгілік қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2008 жылғы 18 наурыздағы № 125 бұйрығына (ҚР БҒМ 28.08.2020 ж. №373 бұйрығына сәйкес өзгерістермен) сәйкес жүргізіледі.

Балдық-рейтингтік әріптік жүйесі:

– оқытушыға оқу жетістіктерінің әр деңгейіндегі білім алушылар санатын объективті бағалауға және сенімді түрде саралауға мүмкіндік береді;

– жаңа шешімдер іздеуге және ғылыми-шығармашылық белсенділікті (креативті құзыреттілікті) дамыта отырып, оқу және оқудан тыс уақытта білім алушылардың жүйелі түрде өзіндік белсенді қажеттілігін ынталандырады;

– оқу мен жеке жетістіктерін өзіндік бағалау рефлексияға әсер етеді. Рефлексия мінез-құлықты және өзін-өзі дамытуды реттеудің негізгі факторына айналады және білім алушының болашақтағы жетістіктерін алдын-ала анықтайды.

Бұл нұсқаулықта келесі ұғымдар қолданылады:

1) білім жетістіктерін бағалаудың балдық-рейтингтік әріптік жүйесі – халықаралық тәжірибеде қабылданған және білім алушылардың рейтингін орнатуға мүмкіндік беретін әріптік жүйеге сәйкес келетін балдық білім деңгейінің жүйесі;

2) қорытынды аттестаттау–білім алушының ТжКБ мамандықтары бойынша типтік оқу жоспарлары мен бағдарламаларында көзделген оқу пәндерінің / модульдерінің көлемін меңгеру дәрежесін анықтау мақсатында жүргізілетін рәсім;

3) аралық аттестаттау–білім алушылардың бір оқу пәнінің / модулінің бір бөлігінің немесе бүкіл көлемінің мазмұнын оқып біткеннен кейін игеру сапасын бағалау үшін жүргізілетін рәсім;

4) ағымдық бақылау– оқытушы оқу жоспарына сәйкес ағымдағы сабақтарда академиялық кезең ішінде өткізетін білім алушылардың білімін жүйелі түрде тексеру;

5) **кредит**– білім беру бағдарламасының модулін игеру шеңберінде білім алушылардың қол жеткізген оқыту нәтижелерін өлшеудің бірыңғай бірлігі;

6) **оқыту нәтижесі**– модульдің бір бөлігін бекітілген бағамен игеру кезінде білім алушы білетін, түсінетін және орындай алатын мәлімдеме;

7) **бағалау критерийлері**– оқыту нәтижелерін құзыреттілікке қойылатын талаптарға сәйкестігін бағалау бойынша шешім қабылдау.

2. Білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалау шкаласы

Бақылаудың барлық түрлеріндегі білім алушылардың білім жетістіктері тікелей пропорционалды қатынасқа ие балдық-рейтингтік әріптік жүйесінің бағалауымен анықталады (1-кесте).

1-кесте. Дәстүрлі бағалау шкаласына ауыса отырып, білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалаудың балдық-рейтингтік жүйесі

Бағалаудың әріптік жүйесі	Сандық эквивалент	Ұпайлардың мазмұнды пайызы	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау
A	4,00	95-100	Өте жақсы
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	Жақсы
B	3,00	80-84	
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	
C	2,00	65-69	Қанағаттанарлық
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D	1,00	50-54	
F	0,00	0-49	Қанағаттанарлықсыз

1) «**Өте жақсы**» бағаға сәйкес келеді:

– 4,0 сандық эквиваленті және 95-100% пайызы бар **A бағасы**. Бұл баға білім алушы оқу материалын шығармашылық тұрғыдан түсінуді және өз бетінше практикалық қолдануды, құбылыстар мен процестердің мәнін тереңірек түсіну үшін қосымша көздерді қолдануды, материалдың танымдық құрылымын көруді, құрылымның жетіспейтін элементтерін анықтауды, оларды толықтыруды көрсеткен жағдайда қойылады. Тапсырманы орындаудағы пәуелсіздік пен шығармашылық көзқарастың жоғары деңгейі.

Проблемалық аймақтар мен тәуекел аймақтарын анықтау. Проблемалық жағдайларды шешу үшін алған білімдерін креативті пайдалану;

– 3,67 сандық эквиваленті және 90-94% пайызы бар **A- бағасы**. Бұл баға білім алушы оқу материалын шығармашылық тұрғыдан түсінуді және өз бетінше практикалық қолдануды, құбылыстар мен процестердің мәнін тереңірек түсіну үшін қосымша көздерді қолдануды, материалдың танымдық құрылымын көруді, құрылымның жетіспейтін элементтерін анықтауды, оларды толықтыруды көрсеткен жағдайда қойылады. Проблемалық аймақтар мен тәуекел аймақтарын анықтау. Проблемалық жағдайларды шешу үшін алған білімдерін шығармашылық қолдану. Іс-әрекеттің өзін-өзі бағалауы, жұмыстағы қателіктер мен олардың пайда болу себептерін талдау, оларды өз бетінше түзету және өз дағдыларын жетілдіру бойынша іс-әрекеттерді жоспарлау.

2) «**Жақсы**» бағаға сәйкес келеді:

– 3,33 сандық эквиваленті және 85-89% пайызы бар **B + бағасы**. Бұл баға білім алушы оқу материалын игеруді және оны практикалық қолдануды көрсеткен жағдайда қойылады. Жаңасын құру мақсатында элементтерді дербес біріктіру. Әр түрлі жағдайларда әр түрлі деңгейдегі оқу материалдарымен еркін жұмыс істеу. Тапсырманы орындау кезінде тәуелсіздік пен шығармашылық көзқарастың жеткілікті деңгейі. Іс-әрекеттерде елеусіз қателіктерге жол беру және оларды оқытушының ұсынысы бойынша түзете білу;

– 3,0 сандық эквиваленті және 80-84% пайызы бар **B бағасы**. Бұл баға білім алушы оқу материалын меңгеруді және еркін жұмыс істеуді және оны стандартты және стандартты емес жағдайларда практикалық қолдануды көрсеткен жағдайда қойылады. Қолда бар деректерді оларды әрі қарай қолдану мақсатында салыстырады және саралайды. Тапсырманы орындау кезінде тәуелсіздік пен шығармашылық көзқарастың жеткілікті деңгейі. Іс-әрекеттерде шамалы қателіктерге жол беру және оларды оқытушының басшылығымен түзету мүмкіндігі.

– 2,67 сандық эквиваленті және 75-79% пайызы бар **B- бағасы**. Бұл баға білім алушы бағдарламалық материалды игеруді, оны практикалық қолдануды, стандартты және стандартты емес жағдайларда алған дағдыларын көрсеткен жағдайда қойылады. Тапсырмаларды орындау кезінде табиғи мотивацияның болуы. Топта тапсырманы орындауға белсенді қатысу. Қателіктер мен қателіктер жіберу, оларды педагогтың ұсынысы бойынша түзету;

– сандық эквиваленті 2,33 және пайыздық құрамы 70-74% болатын **C+ бағасы**. Бұл бағалау білім алушы бағдарламалық материалды игеруді, оны практикалық қолдануды, алған дағдыларын стандартты, кейде стандартты емес жағдайларда көрсеткен жағдайда қойылады. Тапсырмаларды орындау кезінде табиғи мотивацияның болуы. Топта тапсырманы орындауға белсенді қатысу. Қателіктер мен елеусіз қателіктер жіберу, оларды оқытушының бақылауымен түзету.

3) «Қанағаттанарлық» сәйкес келеді:

– сандық эквиваленті 2,0 және пайыздық құрамы 65-69% болатын **С бағасы**. Бұл баға білім алушы бағдарламалық материалды игеруді, оның практикалық қолданылуын, белгіленген үлгілерге сәйкес тапсырманы орындау дағдыларының болуын көрсеткен жағдайда қойылады. Тапсырмаларды өз бетінше орындауға ұмтылу, мысалдар келтіру, жіктеу, салыстыру және т.б. стандартты емес жағдайларда тапсырманы орындау қиындықтары. Қателіктер жіберу, оларды педагогтың бақылауымен түзету;

– 1,67 сандық эквиваленті және 60-64% пайызы бар **С-** бағасы. Бұл баға білім алушы оқу материалын түсінуді, оны типтік жағдайларда механикалық қолдануды көрсеткен жағдайда қойылады. Тапсырмаларды одан әрі процесс үшін маңыздылығын терең түсінбестен өз бетінше орындау, нәтижесінде қателіктерге әкелетін іс-әрекеттің толық еместігі мен сәйкессіздігі болады. Стандартты емес жағдайларда тапсырманы орындау қиындықтары. Қателіктер жіберу, оларды педагогтың бақылауымен түзету;

– 1,33 сандық эквиваленті және 55-59% пайызы бар **D+** бағасы. Бұл баға білім алушы оқу материалының репродуктивті деңгейде механикалық дамуын көрсеткен жағдайда қойылады. Тапсырмаларды одан әрі процесс үшін маңыздылығын терең түсінбей орындау, соның салдарынан қателіктерге әкелетін әрекеттердің толық еместігі мен сәйкессіздігі. Педагогтың басшылығымен қызметті түзету. Стандартты емес жағдайларда тапсырманы орындаудағы қиындық;

– 1,0 сандық эквиваленті және 50-54% пайызы бар **D** бағасы. Бұл баға білім алушы оқытушының басшылығымен репродуктивті деңгейде оқу материалын механикалық игеруді көрсеткен жағдайда қойылады. Терминдерді, ұғымдар мен фактілерді қолдану. Оқытушының көмегімен жұмысты немесе тапсырманы орындау алгоритмін қолдану. Стандартты және стандартты емес жағдайларда тапсырмаларды орындау кезінде қиындықтардың пайда болуы.

4) «Қанағаттанарлықсыз» бағасына 0 сандық эквиваленті және 0-49% пайыздық құрамы бар **F бағасы** сәйкес келеді. Бұл баға білім алушы модуль (пән) бағдарламасының жартысынан астамын игермегенін көрсеткен жағдайда қойылады. Педагогтің қосымша және нақтылаушы сұрақтары білім алушының жауабын түзетуге әкелмейді. Бағдарламада көзделген негізгі материалды білуде олқылықтардың болуы, жауаптарда принципті қателіктер жіберілген, ағымдағы, аралық және қорытынды бақылау нысандарында көзделген жеке тапсырмалар орындалмаған жағдайда.

3. Білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалау рәсімі

Оқу пәні/модулі бойынша білім алушылардың үлгерімін ағымдағы бақылау теориялық және практикалық сабақтардың, өндірістік оқыту мен практиканың әрбір тақырыбы бойынша жүргізіледі.

Ағымдағы білімді бақылаудың мақсаты білім алушылардың оқу процесі барысында оқытылатын пәндер / Модульдер мазмұнын меңгеру сапасын тексеру болып табылады. Ағымдағы бақылау топтық сабақтар (семинарлар, практикалық сабақтар және т.б.) барысында оқытушы таңдаған нысанда жүзеге асырылады.

Үлгерімді ағымдағы бақылаудың түпкілікті нәтижесі бағалау өлшемшарттары үшін барлық бағалардың орташа арифметикалық сомасын есептеу арқылы жүргізіледі және оқу нәтижесі бойынша білім алушының рейтингі ретінде ресімделеді (2-кесте).

Кесте 2. Білім алушының рейтингін қою шкаласы

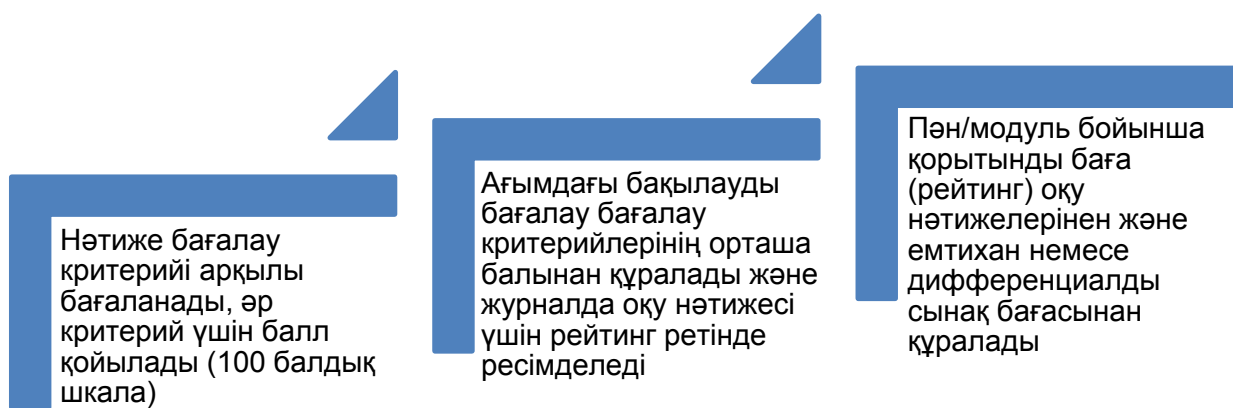
Пән/Модуль	Оқыту нәтижелері	Бағалау критерийлері	Ағымдағы баға, балл	Рейтингі оқу нәтижелері бойынша, балл
КМ 01. ...	РО 1.1. ...	1. ...	60	73
		2. ...	70	
		3. ...	90	
	РО 1.2. ...	1. ...	50	57
		2. ...	80	
		3. ...	40	
...				
КМ 02. ...	...	...	...	...

Үлгерімді ағымдағы бақылау кезінде білім алушылардың оқу жетістіктері 100 балдық шкала бойынша рейтингтік баллдармен бағаланады. Білім алушы пән/модуль бойынша емтиханға жіберу рейтингісінің бағасы 50 балдан кем болмаған жағдайда ғана жіберіледі.

Аралық аттестаттау білім алушылар академиялық кезең ішінде бір пәннің/модульдің бір бөлігінің немесе бүкіл көлемінің мазмұнын игергеннен кейін өткізіледі.

Аралық аттестаттау қорытындысы бойынша әр семестрдің соңында пән/модуль бойынша қорытынды баға қойылады.

Қорытынды баға оқу нәтижелері бойынша рейтингтен және емтихан үшін бағадан немесе пән/модуль бойынша сараланған сынақтан құралады, мұнда емтиханның үлес салмағы 40% құрайды (сурет 1).

Сурет 1. Оқу пәні/модулі бойынша білім алушының рейтингін қою

Қорытынды баға (рейтинг) пән/модуль бойынша мына формула бойынша есептеледі:

$$Қ = 0,6 \times (ОН\ 1 + \dots + ОН\ N) / N + 0,4 \times E, \text{ мұнда:}$$

ОН-оқыту нәтижесі;

N-оқыту нәтижелерінің саны;

E-емтихан бағасы немесе сараланған тест.

Кесте 3. Білім алушының рейтингін қою мысалы

Білім алушының аты-жөні	02.09	10.09	12.09	25.09	ОН1	06.10	12.10	18.10	24.10	ОН2	E	Қ
Ахметов Т.И.	75	80	85	90	82,5	80	90	70	80	80	95	86,75

Егер білім алушы кемінде 50 балл жинаса, оқу пәні/модулі игерілген болып саналады.

Оқытушы олимпиадаларға белсенді қатысқаны, баяндамалар мен мақалалар дайындағаны және т.б. үшін, сондай-ақ өзіндік жауап үшін, семестр бойы сабақтағы белсенді жұмысы үшін + жалпы рұқсат беру рейтингіне 10% ынталандыру балдарын пайдалана отырып, білім алушылардың рейтингін көтере алады.

4. Ағымдағы бақылауды, аралық және қорытынды аттестаттауды жүргізу тәртібі

Ағымдағы бақылауды, аралық және қорытынды аттестаттауды жүргізу тәртібі:

– бағалау процесінің барынша объективтілігі мен ашықтығын камтамасыз ету үшін оқу орындары ағымдағы бақылау, біліктілік немесе

модуль /пән бойынша аралық және қорытынды аттестаттау жүргізу үшін бағалау парақтарын (чек-парақтарды) әзірлейді;

- бағалау парақтарын педагог білім беру ұйымы белгілеген нысандарға сәйкес әзірлейді (мысал 1-қосымшада келтірілген);

- педагог білім алушы алған бағасы туралы нақты түсінікке ие болуы үшін бағалардың әрқайсысына қойылатын талаптарды егжей-тегжейлі сипаттайды (Мысал 2 және 3-қосымшаларда келтірілген);

- педагог кері байланысты ұсына отырып, бағалау парақтарын уақтылы толтырады;

- бағалау парағында (чек-парақта) балдарды санағаннан кейін рұқсат беру рейтингі қағаз және электрондық журналдардың, білім алушының үлгерім кітапшасының және емтихан ведомосінің тиісті бағанына қойылады. Біліктілік немесе модуль / пән бойынша қорытынды баға үлгілік оқу жоспарлары мен бағдарламаларында (емтихан немесе сынақ) белгіленген нысандар бойынша аралық және қорытынды аттестаттау шеңберінде өткізіледі);

- білім алушылар алдын ала бағалау үшін Бақылау-өлшеу құралдарымен қамтамасыз етіледі;

- біліктілік, модуль / пән бойынша қорытынды баға ағымдағы үлгерім және қорытынды бақылау бағасы (емтихан бағасы немесе сараланған сынақ) бойынша бағаланатын рейтинг негізінде қойылады);

- келесі семестрге ауысатын Модульдер/пәндер бойынша сараланған сынақты ағымдағы үлгерімнің бағасы бойынша қоюға рұқсат етіледі;

- келесі семестрлерге ауысатын өндірістік оқыту мен кәсіптік практика бойынша сараланған сынақты қоюға ағымдағы үлгерімнің бағасы бойынша жол беріледі.

5.Транскрипт

Транскрипт-оқу жетістіктерін бағалаудың балдық-рейтингтік әріптік жүйесі бойынша кредиттер (сағаттар) мен бағаларды көрсете отырып, тиісті оқу кезеңінде өткен Модульдер/пәндер тізбесін қамтитын құжат.

Алынған бағалардан басқа, кестенің соңында білім алушының жалпы академиялық деңгейін көрнекі көрсететін үлгерімнің орташа балын (GPA) шығару ұсынылады.

Транскрипт үш тілде жасалады, білім беру ұйымының басшысы қол қояды және мөрмен расталады.

Транскриптті оқу бөлімі (тіркеуші кеңсесі) білім алушының сұратуы бойынша оны оқытудың кез келген кезеңінде береді.

Оқудың толық курсы аяқталғаннан кейін транскрипт бітірушіге білім туралы құжатпен бірге беріледі.

Транскрипт дипломсыз жарамсыз, сондай-ақ диплом транскриптсіз жарамсыз.

Транскрипттің ұсынылатын нысаны *4-қосымшада* келтірілген.

Білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалаудың ұсынылатын нысаны

№	Өлшемдер *	Ең жоғары балл саны	Әріптік жүйе бойынша баға	Қол жеткізілген деңгей	Түсініктеме
1	Білу	+	D (қанағаттанарлық)	+	
2	Түсіну	+	C, C-,D+ (қанағаттанарлық)	+	
3	Қолдану	+	B-, C+, (жақсы)	+	
4	Талдау	+	B, (жақсы)	+	
5	Синтез	+	B+ (жақсы)	+	
6	Бағалау	+	A, A- (өте жақсы)	+	
	БАРЛЫҒЫ:	100		+	

Ескертпе:

* өлшемдер Блум таксономиясына сәйкес анықталады:

– Білім (нақты материалды, терминологияны, фактілерді, нақты материалмен жұмыс істеу тәсілдері мен құралдарын, анықтамаларды, тенденциялар мен нәтижелерді, ұғымдар мен категориялар жүйесін, критерийлерді, әдіснаманы және т. б.);

– Түсіну (түсіндіру, түсіндіру, экстраполяция және т. б.);

– Қолдану (білімді стандартты ғана емес, жаңа жағдайларда қолдану және т. б.);

– Талдау (элементтер, өзара байланыстар, құрылу принциптері, бүтіннің бөліктері және олардың арасындағы өзара байланыс, пайымдау логикасындағы бұзушылықтар, фактілер мен салдар арасындағы айырмашылықтар, деректердің маңыздылығы және т. б.);

– Синтез (бірнеше саладағы білім, эксперимент, жаңа тұтас құру үшін ақпаратты шығармашылық өңдеу, абстрактілі қатынастар жүйесін алу және т. б.);

– Бағалау (деректер негізінде пайымдау, сыртқы критерийлер негізінде пайымдау, фактілер мен бағалау пайымдаулары арасындағы айырмашылықты көру және т.б.).

«Мейрамханада банкет ұйымдастыру» оқыту нәтижесі бойынша ағымдағы, аралық және қорытынды аттестаттауды өткізу кезінде оқу жетістіктерінің нәтижелерін бағалау критерийлері

Сандық эквивалент	Баға	Өлшемдер
«Өте жақсы» бағасы	«А» бағасы	<p>Оқу материалын шығармашылықпен түсінеді және іс жүзінде қолданады, мейрамханада банкет ұйымдастыру жобасын өз бетінше жасау үшін қосымша көздерді пайдаланады. Банкет ұйымдастырудағы мейрамхана қызметкерлерінің өзара байланысы мен жауапкершілігін анықтайды.</p> <p>Іс-шара жоспарын өз бетінше және шығармашылықпен жасайды, барлық қызмет көрсетушілердің іс-қимыл алгоритмін әзірлейді. Банкет ұйымдастырудағы мейрамхана қызметкерлерінің өзара байланысы мен жауапкершілігін анықтайды. Банкеттің бірегей мәзірін әзірлейді. Банкет жүргізу кезінде сыни нүктелерді, тәуекел аймақтарын анықтайды. Банкет өткізу кезінде проблемалық / даулы жағдайларды шешу алгоритмін әзірлейді. Банкет залын безендірудің өзіндік креативті жобасын әзірлейді. Жобаның өзін-өзі бағалауын жүргізеді.</p>
	«А-» бағасы	<p>Оқу материалын шығармашылықпен түсінеді және өз бетінше қолданады, мейрамханада банкет ұйымдастыру жобасын жасау үшін қосымша көздерді пайдаланады. Банкетті ұйымдастырудағы мейрамхана қызметкерлерінің өзара байланысы мен жауапкершілігін анықтайды.</p> <p>Іс-шара жоспарын өз бетінше және шығармашылықпен жасайды, барлық қызмет көрсетушілердің іс-қимыл алгоритмдерін әзірлейді. Банкет мәзірін әзірлейді. Банкет жүргізу кезінде сыни нүктелерді, тәуекел аймақтарын анықтайды. Банкет залын безендірудің креативті жобасын жасайды. Банкет өткізу кезінде проблемалық / даулы жағдайларды шешу алгоритмін әзірлейді. Қызметтің өзін-өзі бағалауын, жұмыстағы қателіктерге және олардың пайда болу себептеріне талдау жасайды. Жобаны жақсарту бойынша іс-қимыл жоспарын әзірлейді.</p>
«Жақсы» бағасы	«В+» бағасы	<p>Ол оқу материалын игереді және оны банкет ұйымының жобасын жасау кезінде қолданады. Банкет ұйымдастырудағы мейрамхана қызметкерлерінің өзара байланысы мен жауапкершілігін анықтайды. Іс-шара жоспарын өз бетінше және шығармашылықпен жасайды, қызмет көрсетудің барлық қатысушыларының іс-қимыл алгоритмдерін әзірлейді. Банкет мәзірін әзірлейді. Банкет өткізу кезінде проблемалық / даулы жағдайларды шешу алгоритмін әзірлейді. Тапсырманы орындау кезінде дербестік пен шығармашылық көзқарастың жеткілікті деңгейін көрсетеді. Педагогтың ұсынысы бойынша түзететін банкет ұйымының жобасын әзірлеуде шамалы қателіктерге жол береді.</p>

	«В» бағасы	Ол оқу материалын игереді және оны банкет ұйымының жобасын жасау кезінде қолданады. Банкет ұйымдастырудағы мейрамхана қызметкерлерінің өзара байланысы мен жауапкершілігін анықтайды. Іс-шара жоспарын өз бетінше және шығармашылықпен жасайды, қызмет көрсетудің барлық қатысушыларының іс-қимыл алгоритмдерін әзірлейді. Банкет мәзірін әзірлейді. Банкет өткізу кезінде проблемалық / даулы және стандартты емес жағдайларды шешу алгоритмін әзірлейді. Банкет тапсырысы бойынша қолда бар деректерді және оларды әрі қарай қолдану мақсатында мәзір түрлерін салыстырады. Тапсырманы орындау кезінде дербестік пен шығармашылық көзқарастың жеткілікті деңгейін көрсетеді. Оқытушының басшылығымен түзететін іс-әрекеттерде шамалы қателіктерге жол береді.
	«В-» бағасы	Ол оқу материалын игереді және оны банкет ұйымының жобасын жасау кезінде қолданады. Банкетті ұйымдастырудағы мейрамхана қызметкерлерінің өзара байланысы мен жауапкершілігін анықтайды. Іс-шара жоспарын дербес құрастырады, қызмет көрсетудің барлық қатысушыларының іс-қимыл алгоритмдерін әзірлейді. Мәзірді әзірлейді. Банкет өткізу кезінде екі стандартты емес жағдайды шешу алгоритмін әзірлейді. Тапсырмаларды орындау кезінде табиғи мотивацияға ие. Оқытушының ұсынысы бойынша түзететін қателіктер мен қателіктер жібереді.
	«С+» бағасы	Ол оқу материалын игереді және оны банкет ұйымының жобасын жасау кезінде қолданады. Іс-шара жоспарын дербес құрастырады, қызмет көрсетудің барлық қатысушыларының іс-қимыл алгоритмін әзірлейді. Мәзірді әзірлейді. Банкет өткізу кезінде бір стандартты емес жағдайды шешу алгоритмін әзірлейді. Тапсырмаларды орындау кезінде табиғи мотивацияға ие. Оқытушының бақылауымен түзететін қателіктер мен қателіктер жібереді.
«Қанағаттанарлық» бағасы	«С» бағасы	Оқу материалын игереді және оны үлгі бойынша банкетке қызмет көрсетуді ұйымдастыру бойынша іс-шаралар жоспарын жасау кезінде іс жүзінде қолданады. Ұсынылған үлгі бойынша банкет мәзірін әзірлейді. Тапсырмаларды өз бетінше орындауға тырысады. Банкеттерді жіктеуді жүргізеді, оларды белгілі бір өлшемдерге сәйкес салыстырады. Стандартты емес жағдайларда тапсырманы орындау кезінде қиындықтар туындайды. Оқытушының бақылауымен түзететін қателіктер жібереді.
	«С-» бағасы	Оқу материалын түсінеді, типтік жағдайда үлгі бойынша банкет ұйымдастыру бойынша іс-шаралар жоспарын жасайды. Ұсынылған үлгі бойынша банкет мәзірін әзірлейді. Тапсырмаларды одан әрі процесс үшін маңыздылығын терең түсінбестен өз бетінше орындайды, нәтижесінде қателіктерге әкелетін іс-әрекеттің толық еместігі мен сәйкессіздігі болады. Мейрамхана қызметкерлерінің лауазымдық міндеттерін түсініктемелермен көбейтеді. Стандартты емес жағдайларда тапсырмаларды орындау қиын. Оқытушының бақылауымен түзететін қателіктер жібереді.

	«D+» бағасы	Репродуктивті деңгейдегі іс-шараның дайын жоспарын зерттейді және үлгі бойынша өзіндік жоспарды жасайды. Педагогтың көмегімен жұмысты орындау алгоритмін қолданады. Мейрамхана қызметкерлерінің міндеттерін орындайды. Айтарлықтай қателіктер жібереді. Педагогтың басшылығымен қызметті түзетеді. Стандартты емес жағдайларда тапсырманы орындау қиын.
	«D» бағасы	Педагогтың басшылығымен іс-шараның дайын жоспарын зерделейді. Жоспардағы терминдер мен ұғымдарды жаңғыртады. Оқытушының көмегімен банкетке қызмет көрсетуге қатысушылардың міндеттері мен іс-қимыл алгоритмін шығарады. Оқытушының көмегімен жұмыс алгоритмін ішінара орындайды. Стандартты және стандартты емес жағдайларда тапсырмаларды орындау қиын
«Қанағаттан арлықсыз» бағасы	«F» бағасы	Модуль бағдарламасының жартысынан көбін игермейді. Педагогтің қосымша және нақтылаушы сұрақтары білім алушының жауабын түзетуге әкелмейді. Бағдарламада көзделген негізгі материалды білуде олқылықтары бар, жауаптарда принципті қателіктер жібереді, ағымдағы, аралық және қорытынды бақылау нысандарында көзделген жеке тапсырмаларды орындамайды.

**«Тригонометриялық теңдеулерді шешу әдістері» тақырыбы бойынша
ағымдағы, аралық және қорытынды аттестаттауды өткізу кезінде оқу
жетістіктерінің нәтижелерін бағалау критерийлері
«Математика» пәні**

Сандық эквивалент	Баға	Өлшемдер
«Өте жақсы» бағасы	«А» бағасы	<ul style="list-style-type: none"> - Тригонометриялық теңдеулерді шешуде негізделген қорытындылар мен түсіндірме мысалдар келтіреді. - Теңдеуді шешу бойынша қорытынды жасайды, теңдеудің шешімін графикалық түрде суреттейді, нақты шешімдер береді. - Геометрия, физика, географияда тригонометриялық теңдеулердің қолданылуын түсіндіреді.
	«А-» бағасы	<ul style="list-style-type: none"> - Күрделі деңгейдегі тригонометриялық теңдеулерді шешу кезінде алған дағдыларын көрсетеді, шешім әдісін таңдауды негіздейді. - Бір теңдеудің шешімі бойынша бірнеше жолмен салыстырады және қорытынды жасайды. - Орындалған тапсырма бойынша белгілі бір логикалық ретпен қорытынды жасайды, математикалық терминология мен символизмді дәл қолданады. - Өз жұмысын бағалайды, теңдеулерді шешудегі қателіктерді анықтаған кезде оларды өздігінен түзетеді және қорытынды жасайды.
«Жақсы» бағасы	«В+» бағасы	<ul style="list-style-type: none"> - Тригонометриялық теңдеулерді зерттелген шешу әдістері бойынша топтастырады. - Көрсетілген әдіспен теңдеуді шешу алгоритмін жасайды. - Тригонометриялық теңдеулерді шешу әдістері бойынша тірек сызбаларын жасайды. - Логикалық пайымдауда қателіктерге жол бермей, шешімді қорытындылайды. - Оқу материалын білмеудің немесе түсінбеудің салдары болып табылмайтын дәлсіздікке, тізімге жол береді және оқытушының ұсынысы бойынша түзетіледі.
	«В» бағасы	<ul style="list-style-type: none"> - Тапсырмаларды толығымен орындайды, тригонометриялық теңдеулерді шешуде математикалық қателіктерге жол бермейді. - Шешім қадамдарын негіздеу кезінде тригонометриялық функциялардың қасиеттеріне, тригонометрия формуласына негізделген шешім әдісін толық ашады. - Дәлсіздікке, оқытушының басшылығымен түзетілетін тізімге жол береді.
	«В-» бағасы	<ul style="list-style-type: none"> - Тригонометриялық теңдеулерді шешуде барлық зерттелген әдістерді қолданады. - Топта тапсырманы орындауда белсенділік танытады. - Жауаптың математикалық мазмұнын бұрмаламайтын шешімді түсіндіруде қателіктер жібереді. - Педагогтың ұсынысы бойынша түзетілетін схемаларда,

		шешімдер жазбаларында қателіктер жібереді.
	«С+» бағасы	<ul style="list-style-type: none"> - Шешу әдісін таңдау үшін тригонометриялық теңдеулердің түрлерін анықтайды. - Тригонометриялық теңдеулерді шешуде зерттелген әдістерді қолданады. - Тригонометрияда терминология мен символизмді қолданады. - Шешімнің ұтымсыз әдістеріне жол береді. - Оқытушының бақылауымен түзететін кемшіліктер мен өрескел қателіктер жібереді.
«Қанағаттан арлық» бағасы	«С» бағасы	<ul style="list-style-type: none"> - Теңдеуді шешудің белгілі бір әдісі бойынша шешу барысын түсіндіреді, теңдеулерді шешудің мысалдарын келтіреді. - Зерттелген шешім әдісін қолдану үшін тригонометриялық теңдеулерді түрлендіреді. - Тригонометриялық теңдеулерді үлгі бойынша шешеді, түсіндіру кезінде толық емес және фрагменттілікке жол береді.
	«С-» бағасы	<ul style="list-style-type: none"> - Белгілі бір шешім әдісі бойынша теңдеуді шешу барысын түсіндіреді. - Түрлендіруді қажет ететін тригонометриялық теңдеуді үлгі бойынша шешеді, алайда тапсырманы шешу қадамдарын негіздеу қиын. - Оқытушының бақылауымен шешілетін тапсырмаларды орындауда қателіктер жібереді.
	«D+» бағасы	<ul style="list-style-type: none"> - Тригонометриялық теңдеулерді шешудің зерттелген әдістерін атайды. - Берілген теңдеуді шешу үшін қолданылатын әдісті анықтайды. - Түрлендіруді қажет етпейтін тригонометриялық теңдеуді үлгі бойынша шешеді. - Қарапайым тригонометриялық теңдеулердің формулаларын қолдану кезінде теңдеулерді шешуде есептеу қателіктерін жібереді.
	«D» бағасы	<ul style="list-style-type: none"> - Тригонометриялық теңдеулерді шешудің зерттелген әдістерін атайды. - Белгілі бір теңдеуді шешу үшін қолданылатын әдісті анықтау қиын. - Бір теңдеуді шешкен кезде екіден үшке дейін кемшіліктерге жол береді. - Жоқ жеткізеді соңына дейін шешу.
«Қанағаттан арлықсыз» бағасы	«F» бағасы	<ul style="list-style-type: none"> - Түсініктерді анықтауда, математикалық терминологияны қолдануда қателіктер жібереді. - Тригонометрияның негізгі формулаларын тұжырымдау қиын. - Оқытушының бірнеше жетекші сұрақтарынан кейін түзетпейтін теңдеулерді шешуде қателіктер жібереді.

Транскрипттің ұсынылатын нысаны

Білім беру ұйымының атауы _____

Транскрипт /The transcript /Транскрипт

Серия № _____

А.Ә.Т. _____

Мамандық _____

Түскен жылы _____

Оқыту нысаны _____

Оқыту тілі _____

№	Пән атауы	Кредиттер / сағаттар саны	Бағалау				Дәстүрлі	семе стр	курс	әрекет
			пайыз бен	әріптік	балмен					
1	Қазақ тілі және әдебиеті	5	85	B+	3,33	жақсы	1	1		
2	Орыс тілі және әдебиеті	5	84	B	3	жақсы	1	1		
3	Ағылшын тілі	5	90	A-	3,67	өте жақсы	1	1		
4	Математика	5	85	B+	3,33	жақсы	1	1		
5	Информатика	4	93	A-	3,67	өте жақсы	1	1		
6	Дүниежүзі тарихы	3	80	B	3	жақсы	1	1		
7	Химия	3	91	A-	3,67	өте жақсы	1	1		
8	Физика	4	78	B-	2,67	жақсы	1	1		
					GPA					

МЕТОДИЧЕСКИЕ РЕКОМЕНДАЦИИ
по применению балльно-рейтинговой буквенной системы оценки
учебных достижений обучающихся в системе технического и
профессионального, послесреднего образования

1. Введение

Внедрение балльно-рейтинговой буквенной системы оценки учебных достижений обучающихся проводится в соответствии приказом Министра образования и науки Республики Казахстан от 18 марта 2008 года № 125 «Об утверждении Типовых правил проведения текущего контроля успеваемости, промежуточной и итоговой аттестации обучающихся для организаций среднего, технического и профессионального, послесреднего образования» (с изменениями согласно Приказ МОН РК от 28.08.2020г. №373).

Балльно-рейтинговая буквенная система:

- позволяет преподавателю объективно оценить разноуровневых учебных достижений;
- мотивирует необходимость систематической самостоятельной деятельности обучающихся в учебное и во внеучебное время, активизируя интерес к поиску новых решений и развивая научно-творческую активность;
- влияет на рефлекссию – самооценку учебных и личностных достижений. Рефлексия становится основным фактором регуляции поведения и саморазвития, и предопределяет будущие достижения обучающегося.

В настоящих рекомендациях используются следующие понятия:

- 1) **балльно-рейтинговая буквенная система оценки учебных достижений** – система оценки уровня учебных достижений в баллах, соответствующих принятой в международной практике буквенной системе с цифровым эквивалентом, и позволяющая установить рейтинг обучающихся;
- 2) **итоговая аттестация обучающихся** – процедура, проводимая с целью определения степени освоения ими объема учебных предметов, учебных дисциплин и (или) модулей, предусмотренных государственным общеобязательным стандартом соответствующего уровня образования;
- 3) **промежуточная аттестация обучающихся** – процедура, проводимая с целью оценки качества освоения обучающимися содержания части или всего объема одного учебного предмета, одной учебной дисциплины и (или) модуля, а также профессиональных модулей в рамках одной квалификации после завершения их изучения;
- 4) **текущий контроль успеваемости обучающихся** – систематическая проверка знаний обучающихся, проводимая преподавателем